

DE RAAD VAN DE GEMEENTE **HAREN**,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 15 mei 2012;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, de artikelen 12, 15 en 38 van de Monumentenwet 1988 en de artikelen 2.1 en 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

b e s l u i t :

vast te stellen de volgende

## **Erfgoedverordening gemeente Haren 2012**

### **Hoofdstuk 1. Algemeen**

#### **Artikel 1 Begripsbepalingen**

Deze verordening verstaat onder:

- a. gemeentelijk monument: een overeenkomstig deze verordening als beschermd gemeentelijk monument aangewezen: 1. zaak, die van algemeen belang is wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde of 2. terrein dat van algemeen belang is wegens een daar aanwezige zaak bedoeld onder 1;
- b. gemeentelijke monumentenlijst: de lijst waarop zijn geregistreerd de overeenkomstig deze verordening als gemeentelijk monument aangewezen zaken of terreinen bedoeld in onderdeel a;
- c. beschermd monument: beschermd monument als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- d. kerkelijke monumenten: onroerende monumenten die eigendom zijn van een kerkgenootschap, kerkelijke gemeente of parochie of van een kerkelijke instelling die uitsluitend of voor een overwegend deel worden gebruikt voor de uitoefening van de eredienst;
- e. monumentencommissie: de op basis van artikel 15 Monumentenwet 1988 ingestelde commissie met als taak het college op verzoek of uit eigen beweging te adviseren over de toepassing van de Monumentenwet 1988, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, de verordening en het monumentenbeleid;
- f. Beleidskaart archeologie van de gemeente Haren: topografische kaart van het gemeentelijke grondgebied, waarop gebieden van archeologische en cultuurhistorische waarde, gebieden van archeologisch belang en archeologische onderzoeksgebieden zijn aangegeven;
- g. gebied van archeologische en cultuurhistorische waarde: gebied of terrein dat zich bevindt in de zone op de Beleidskaart archeologie met de aanduidingen 'Archeologisch waardevolle terreinen', 'Uitbreidingen AMK-terreinen', 'Boerderijplaatsen', 'Steenhuizen, borgen, landhuizen en versterkingen' of 'Essen', waar op basis van historische bronnen en archeologisch onderzoek een hoge dichtheid van archeologische en cultuurhistorische waarden bekend is;

- h. gebied van archeologisch belang: gebied of terrein dat zich bevindt in de zone op de Beleidskaart archeologie met de aanduidingen 'Historische kernen en bebouwing', 'Cultuurlandschappelijk waardevolle elementen', 'Cultuurhistorisch waardevolle lijnelementen' of 'Cultuurhistorisch waardevolle waterlopen', waar op basis van historische bronnen en archeologisch onderzoek historische kernen/bebouwing en cultuurlandschappelijke relictten zijn aangetoond;
- i. archeologisch onderzoeksgebied: gebied of terrein dat zich bevindt in de zone op de Beleidskaart archeologie met de aanduiding 'Hoge verwachting', waar op basis van historische bronnen, archeologisch onderzoek en geologische en bodemkundige opbouw een hoge dichtheid aan archeologische sporen of vondsten wordt verwacht;
- j. archeologisch attentiegebied: gebied dat zich bevindt in de zone op de Beleidskaart archeologie met de aanduiding 'Beekdal', waar op basis van archeologisch onderzoek en geologische en bodemkundige opbouw aan het rivier- of beekdalen gerelateerde archeologische sporen of vondsten worden verwacht;
- k. lage archeologische verwachting: kleine kans op archeologische vondsten of informatie;
- l. Plan van aanpak: plan dat weergeeft hoe een archeologische uitvoerder de vragen zoals omschreven in het programma van eisen denkt te gaan beantwoorden;
- m. Programma van eisen: programma dat door het college wordt vastgesteld en waarmee kaders worden gesteld voor het ontwerp en de uitvoering van archeologisch onderzoek;
- n. bevoegd gezag: bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- o. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haren;
- p. vergunning: een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, of 2.2 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- q. Wabo: Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;
- r. verstoren: het beroeren, aantasten of vernielen van de bodem, waarbij afbreuk wordt gedaan aan archeologische waarden;
- s. Bouwhistorisch onderzoek: in schriftelijke rapportage vastgelegd onderzoek naar de bouwgeschiedenis en de bouwhistorische aspecten van een monument.

## **Hoofdstuk 2. Aanwijzing gemeentelijke monumenten**

### **Artikel 2 Het gebruik van het monument**

Bij de toepassing van deze verordening wordt rekening gehouden met het gebruik van het monument.

### **Artikel 3 De aanwijzing tot gemeentelijk monument**

1. Het college kan, al dan niet op aanvraag van een belanghebbende, een monument aanwijzen als gemeentelijk monument.
2. Voordat het college over de aanwijzing een besluit neemt, vraagt het college advies aan de monumentencommissie.
3. Voordat het college een monument met een religieuze bestemming dat uitsluitend of in overwegend deel wordt gebruikt voor de uitoefening van de eredienst, als gemeentelijk monument aanwijst, voert hij overleg met de eigenaar.
4. De aanwijzing kan geen monument betreffen dat is aangewezen op grond van artikel 3 van de Monumentenwet 1988 of dat is aangewezen op grond van de monumentenverordening /erfgoedverordening van de provincie Groningen.
5. De gemeente kan bepalen dat ten behoeve van de aanvraag een bouwhistorisch onderzoek wordt verricht.

#### **Artikel 4 Voorbescherming**

Met ingang van de datum waarop de eigenaar van een monument de kennisgeving van het voornemen tot aanwijzing als gemeentelijk monument ontvangt tot het moment dat de aanwijzing en registratie als bedoeld in artikel 7 plaatsvindt, dan wel vaststaat dat het monument niet wordt geregistreerd, zijn de artikelen 10 tot en met 14 van overeenkomstige toepassing.

#### **Artikel 5 Termijnen advies en aanwijzingsbesluit**

1. De monumentencommissie adviseert schriftelijk binnen acht weken na ontvangst van het verzoek van het college.
2. Het college beslist binnen twaalf weken na ontvangst van het advies van de monumentencommissie, maar in ieder geval binnen twintig weken na de adviesaanvraag.

#### **Artikel 6 Mededeling aanwijzingsbesluit**

De aanwijzing als bedoeld in artikel 3, eerste lid, wordt medegedeeld aan degenen die als zakelijk gerechtigden in de kadastrale legger bekend staan.

#### **Artikel 7 Registratie op de gemeentelijke monumentenlijst**

1. Het college registreert het gemeentelijke monument op de gemeentelijke monumentenlijst.
2. De gemeentelijke monumentenlijst bevat de plaatselijke aanduiding, de datum van de aanwijzing, de kadastrale aanduiding en een beschrijving van het gemeentelijke monument.

#### **Artikel 8 Wijzigen van de aanwijzing**

1. Het college kan al dan niet op aanvraag van een belanghebbende de aanwijzing wijzigen.
2. Artikel 3, tweede en derde lid, alsmede artikel 4, 5 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing op het wijzigingsbesluit.
3. Indien de wijziging naar het oordeel van het college van ondergeschikte betekenis is, blijft overeenkomstige toepassing, als bedoeld in lid 2, achterwege.
4. De inhoud en de datum van de wijziging worden op de gemeentelijke monumentenlijst aangetekend.

#### **Artikel 9 Intrekken van de aanwijzing**

1. Indien het college de aanwijzing intrekt, zijn artikel 3, tweede lid, en artikel 5 van overeenkomstige toepassing.
2. Van het voornemen tot intrekking van de aanwijzing, zal de gemeenteraad in kennis worden gesteld.
3. De aanwijzing wordt geacht ingetrokken te zijn, indien toepassing wordt gegeven aan artikel 3 van de Monumentenwet 1988 of aan een monumentenverordening/erfgoedverordening van de provincie Groningen.
4. De intrekking wordt op de gemeentelijke monumentenlijst geregistreerd.

## Hoofdstuk 3. Instandhouding van gemeentelijke monumentale zaken

### Artikel 10 Instandhoudingbepaling

1. Het is verboden een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, te beschadigen of te vernielen.
2. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag:
  - a. een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigen;
  - b. een gemeentelijk monument, als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 1, te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een dusdanige wijze, dat het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.
3. Het verbod en de vergunningplicht, als bedoeld in het tweede lid, gelden niet indien het college nadere regels stelt met betrekking tot de wijze waarop werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd.
4. Het bevoegd gezag verleent, met betrekking tot een monument met een religieuze bestemming, geen vergunning als bedoeld in het tweede lid, dan in overeenstemming met de eigenaar indien en voor zover het een vergunning betreft, waarbij wezenlijke belangen van de godsdienstuitoefening in het monument in het geding zijn.
5. Het bevoegd gezag kan voorschrijven dat de aanvrager van een vergunning als bedoeld in het tweede lid nader onderzoek moet verrichten, zoals een bouwhistorisch of archeologisch onderzoek.
6. Het verbod en de vergunningplicht, als bedoeld in het tweede lid, is niet van toepassing indien deze activiteit betrekking heeft op:
  - a. gewoon onderhoud, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet wijzigen, en bij een tuin, park of andere aanleg, de aanleg niet wijzigt, of
  - b. een activiteit die uitsluitend leidt tot inpassende veranderingen van een onderdeel van het monument dat uit het oogpunt van monumentenzorg geen waarde heeft.
  - c. verdere activiteiten zoals genoemd in Bijlage 2, Hoofdstuk V, artikel 4a van het Besluit omgevingsrecht (Bor).

### Artikel 11 De schriftelijke aanvraag

Een aanvraag als bedoeld in artikel 4.2. Besluit omgevingsrecht voor een vergunning als bedoeld in artikel 10 en de daarbij te overleggen gegevens en bescheiden worden in drievoud ingediend.

### Artikel 12 Termijnen advies

1. Het bevoegd gezag zendt onmiddellijk een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om vergunning voor een gemeentelijk monument aan de monumentencommissie voor advies.
2. Binnen vier weken na de datum van verzending van het afschrift brengt de monumentencommissie schriftelijk advies uit aan het college.

### Artikel 13 Weigeringsgronden

De vergunning kan slechts worden verleend indien het belang van de monumentenzorg zich daartegen niet verzet. Bij de beslissing houdt het bevoegd gezag rekening met het gebruik van het monument.

#### **Artikel 14 Intrekken van de vergunning**

De vergunning kan door het bevoegd gezag worden ingetrokken indien:

- a. blijkt dat de vergunning ten gevolge van een onjuiste of onvolledige opgave is verleend;
- b. de omstandigheden aan de kant van de vergunninghouder zich zodanig hebben gewijzigd, dat het belang van het monument zwaarder dient te wegen.

### **Hoofdstuk 4. Beschermd monumenten (rijksmonumenten)**

#### **Artikel 15 Vergunning voor beschermd monument**

1. Het bevoegd gezag zendt onmiddellijk een afschrift van de ontvankelijke aanvraag om vergunning voor een beschermd monument aan de monumentencommissie.
2. De monumentencommissie adviseert schriftelijk over de aanvraag binnen vier weken als het een reguliere voorbereidingsprocedure betreft en binnen acht weken als het een uitgebreide voorbereidingsprocedure betreft, ingaand de dag na de datum van verzending van het afschrift.
3. Het bevoegd gezag kan voorschrijven dat de aanvrager van een vergunning als bedoeld in het tweede lid nader onderzoek moet verrichten, zoals een bouwhistorisch onderzoek.

### **Hoofdstuk 5. Instandhouding van archeologische terreinen**

#### **Artikel 16 Beleidskaart archeologie gemeente Haren**

Het college stelt de Beleidskaart archeologie vast, die dient als basis voor:

- a. de verordening;
- b. vast te stellen bestemmingsplannen en beheersverordeningen als bedoeld in artikel 38a van de Monumentenwet 1988;
- c. aanwijzing van gemeentelijke monumenten als bedoeld in artikel 1, onder a, sub 2.

#### **Artikel 17 Instandhoudingbepaling archeologische terreinen**

1. Het is verboden om zonder vergunning of in strijd met bij zodanige vergunning gestelde voorschriften in een gemeentelijk archeologisch monument, bedoeld in artikel 1, onder a, sub 2 of een gebied van archeologische en cultuurhistorische waarde, bedoeld in artikel 1, onder g of een gebied van archeologisch belang, bedoeld in artikel 1, onder h, een archeologisch onderzoeksgebied, bedoeld in artikel 1, onder i, of een archeologisch attentiegebied, bedoeld in artikel 1, onder j, de bodem dieper dan 40 cm onder de oppervlakte te verstoren.
2. Het verbod in lid 1 is niet van toepassing indien:
  - a. het de aanleg van systematische drainage betreft in een archeologisch onderzoeksgebied of archeologisch attentiegebied als aangegeven op de Beleidskaart archeologie van de gemeente Haren;
  - b. het een verstoring betreft van een archeologisch monument of een gebied van archeologische en cultuurhistorische waarde of een gebied van archeologisch belang, een archeologisch onderzoeksgebied of een archeologisch attentiegebied als aangegeven op de Beleidskaart archeologie van de gemeente Haren, en waarbij die verstoring plaatsvindt: I. in een archeologisch attentiegebied, waarbij het te verstoren oppervlak kleiner is dan 500 m<sup>2</sup>, of II. in een archeologisch onderzoeksgebied, waarbij het te verstoren oppervlak kleiner is dan 200 m<sup>2</sup>, of III. in een gebied van archeologisch belang, waarbij het te verstoren oppervlak kleiner is dan 100 m<sup>2</sup>, of IV. in een gebied van archeologische en cultuurhistorische waarde, waarbij het te verstoren oppervlak kleiner is dan 50 m<sup>2</sup>;

- c. in het geldend bestemmingsplan regels zijn opgenomen omtrent archeologische monumentenzorg en archeologische waarden;
- d. sprake is van een activiteit als bedoeld in artikel 2.12, eerste en tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en hierin voorschriften zijn opgenomen omtrent archeologische monumentenzorg;
- e. het bevoegd gezag nadere regels stelt met betrekking tot de uitvoering van werkzaamheden die leiden tot een verstoring van een archeologisch monument, een gebied van archeologische en cultuurhistorische waarde, een gebied van archeologisch belang, een archeologisch onderzoeksgebied of een archeologisch attentiegebied als aangegeven op de Beleidskaart archeologie van de gemeente Haren;
- f. een rapport is overgelegd waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld en waaruit blijkt dat: I. het behoud van de archeologische waarden in voldoende mate kan worden geborgd of II. de archeologische waarden door de verstoring niet onevenredig worden geschaad of III. in het geheel geen archeologische waarden aanwezig zijn.

### **Artikel 18 Opgravingen en begeleiding**

1. Indien binnen het grondgebied van de gemeente Haren onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van het doen van opgravingen in de zin van artikel 1, sub h Monumentenwet 1988, dient, onverminderd de overige bepalingen van deze wet:
  - a. het college een programma van eisen vast te stellen als bedoeld in artikel 1, onder m waarbij nadere regels worden gesteld ten aanzien van het onderzoek;
  - b. de verstoorder, voorafgaande aan het onderzoek, een plan van aanpak als bedoeld in artikel 1, onder l van deze verordening ter goedkeuring aan het bevoegd gezag te overleggen.
2. In de nadere regels neemt het college bepalingen op met betrekking tot het toezicht op de feitelijke uitvoering van het plan van aanpak. Tijdens het onderzoek dienen aanwijzingen van het college in acht te worden genomen.
3. Om te kunnen beoordelen of het plan van aanpak aan het programma van eisen en eventuele nadere regels voldoet, vraagt het bevoegd gezag advies aan een deskundige, zoals omschreven in de Wet op de archeologische monumentenzorg.

### **Artikel 19 Procedure**

De bepalingen uit artikel 11, 12, 13 en 14 zijn van overeenkomstige toepassing op de bepalingen uit artikel 17, tweede lid, onder f, en artikel 18, eerste lid, onder b.

## **Hoofdstuk 6. Overige bepalingen**

### **Artikel 20 Tegemoetkoming in schade**

Indien en voor zover blijkt dat een belanghebbende schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijze niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven, kent het bevoegd gezag hem op zijn aanvraag een naar billijkheid te bepalen tegemoetkoming toe, indien de schade in relatie staat tot:

- a. de weigering van het bevoegd gezag een vergunning als bedoeld in artikel 10 te verlenen;
- b. de voorschriften door het bevoegd gezag verbonden aan een vergunning als bedoeld in artikel 10;
- c. de door het college nader te stellen regels als bedoeld in artikel 10, derde lid;

- d. de door het college nader te stellen regels als bedoeld in artikel 17, tweede lid, onder f;
- e. een aanwijzing als bedoeld in artikel 18, tweede lid, tweede volzin.

#### **Artikel 21 Strafbepaling**

Degene, die handelt in strijd met het derde lid van artikel 10 en artikel 17 met uitzondering van het bepaalde in het tweede lid, onder f, van deze verordening, wordt gestraft met een geldboete van de tweede categorie of een hechtenis van ten hoogste drie maanden.

#### **Artikel 22 Toezichthouders**

1. Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.
2. Voorts zijn met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening belast de bij besluit van het college dan wel de burgemeester aan te wijzen personen.

### **Hoofdstuk 7. Slotbepalingen**

#### **Artikel 23 Intrekken oude regeling**

De Monumentenverordening gemeente Haren 1991 wordt ingetrokken.

#### **Artikel 24 Overgangsrecht**

1. De op grond van de onder artikel 22 ingetrokken Monumentenverordening gemeente Haren 1991 aangewezen en geregistreeerde gemeentelijke monumenten, worden geacht aangewezen en geregistreeerd te zijn overeenkomstig de bepalingen van deze verordening.
2. Aanvragen om vergunning die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld met inachtneming van de in artikel 22 ingetrokken verordening.

#### **Artikel 25 Inwerkingtreding**

Deze verordening treedt in werking op het tijdstip waarop de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in werking treedt.

#### **Artikel 26 Citeertitel**

Deze verordening wordt aangehaald als Erfgoedverordening gemeente Haren 2012.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 25 juni 2012

de raad voornoemd,

O.E. de Vries,  
griffier

J.H. Bats,  
voorzitter